

5. Manushkina, T.M. Growth, development and productivity formation of the spike lavender in the conditions of Southern Steppe of Ukraine. *Scientific horizons*. 2019. 7(80). P. 48–54. doi:10.33249/2663-2144-2019-80-7-48-54.

6. Shkopynska, T. Ye., Kolomiets, Yu. V., Hryhoriuk, I. P., Kucenko, N. I. Economic valuable traits of promising breeding samples and 'Chornolysta' variety of *Mentha piperita* L. after in vitro sanitation and micropropagation. *Plant Varieties Studying and protection*. 2019. №15(4). P. 424–433. doi: 10.21498/2518-1017.15.4.2019.188722

7. Gökalp Işcan, Y Bülent Köse, Betül Demirci, K Hüsnü Can Başer Anticandidal activity of the essential oil of *Nepeta transcaucasica* Grossh. *Chem Biodivers*. 2011. Nov; 8(11). P. 2144–2148. doi: 10.1002/cbdv.201100091.

УДК 796.011.3:794.088.6

РЕФОРМУВАННЯ ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Медведєва Л.М., старший викладач

e-mail: medvedeva.l.m@ukr.net

Гладир О.Є., старший викладач

e-mail: o.e.gladyr@gmail.com

Миколаївський національний аграрний університет

Анотація: У статті висвітлено аналіз інноваційних методів викладання фізичної культури у закладах вищої освіти. Більшість здобувачів вищої освіти не вбачає інтересу в навчальній дисципліні «фізична культура». Тому для викладачів є актуальною проблемою пошук нових методик і технологій проведення занять, мета яких зацікавити студентів. У роботі сформовано актуальність і роль нових методик і засобів проведення занять з фізичної культури, а також підкреслена важливість мотиваційного механізму. Наведені приклади особистісно-орієнтованих, інформаційно-комунікативних, здоров'язберігаючих технологій.

Ключові слова: фізична культура, інновації, спорт, здобувач вищої освіти, фізичне виховання, розвиток, реформування, інтерактивна система навчання.

Постановка проблеми. Фізична культура у закладах вищої освіти постає не лише суто навчальною дисципліною, а визначається як найважливіший компонент цілісного розвитку особистості. Функції фізичного виховання, такі як освітні та розвиваючі, проявляються у цілеспрямованому педагогічному процесі. Актуальність впровадження інноваційної та інтерактивної системи навчання здобувачів вищої освіти з фізичної культури і спорту зумовлена тим, що дана категорія молодого населення країни в останні роки все більше втрачає інтерес до фізичних спортивних занять і веде малорухливий спосіб життя. Крім цього, серед причин реформування зазначеної дисципліни є недоліки застарілої системи освіти, що не враховують інтереси та схильності особистості, переважають монологічні схеми викладання навчального матеріалу, які засновані на індуктивній логіці та ґрунтуються на викладенні готових знань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченню методів і систем модернізації фізичної культури, реформації процесу навчання та удосконалення технологій викладання навчального матеріалу присвятили свої праці зарубіжні та вітчизняні вчені, серед яких варто відзначити Москаленко Н.В., Сороколіт Н., Приходько В.В., Салов В.О., Чернігівська С.А., Андрієва Є.В., Васенков Н.В. та інші.

Мета статті – дослідити інноваційні підходи щодо організації занять із фізичної культури здобувачів вищої освіти, які було б можливо реалізувати на практиці.

Виклад основного матеріалу. Вживаючи термін «інноваційні» розуміють такі педагогічні технології, що провокують глибинне перетворення освітнього процесу. Тобто змінюють сутність та інструментальні властивості, найбільш значущими з яких є орієнтування навчальної основи та змісту, педагогічних методів, взаємодія студента і педагога у ході освітнього процесу, яка повинна мати творчий характер співпраці. У нормативно-правових аспектах можливість реформування забезпечується зростанням ступеню самостійності вищих навчальних закладів щодо розробки змісту, вибору методів і технологій навчання, сумісною відповідальністю студентів та педагогів за якість освіти, що накладає на студентів не тільки обов'язки, але і право на вільний вибір значної частини дисциплін, а тим самим і викладачів.

Сучасні педагогічні методи та засоби викладання поділяють на традиційні та нетрадиційні. Тому завданням викладачів сьогодення постає у виборі таких методів та засобів навчання, які сприятимуть кожному студенту проявляти свою активність і творчість. Таким чином, поряд із традиційною системою освітнього процесу має місце специфічна.

Аналізуючи результат опитування студентів було виявлено, що більшість незадоволені дієвістю застосованих засобів освіти та наявний недостатній обсяг неформальної фізичної та спортивної освіти. Зміна розуміння студентів щодо необхідності занять фізичним вихованням з примусової на добровільну, що вмотивована відповідним інтересам та уподобанням, необхідністю мати високий рівень фізичної підготовки та здоров'я, соціального статусу повинно бути підкріплено формуванням певних інтелектуальних та моральних цінностей.

Аналізуючи існуючий педагогічний досвід та ряд науково-практичних матеріалів можливо запропонувати такі реформації у сфері фізичного виховання: психогімнастика, позакласні заходи, заняття за методиками зарубіжних країн, слайд-шоу та відео-фільми, тренування із майстрами спорту, туристичні навантаження, участь в онлайн конференціях на різних платформах тощо.

Активний туризм набирає все більшого розвитку, тому залучення студентів до даного заняття не має великої проблеми. Наприклад, в Миколаївській області створено проект «Радсад-Велоскіф», що являє собою організований велосипедний маршрут по історичним місцям Радсадівської ОТГ. Також за даним маршрутом передбачено відвідування музею, саду, де вирощується хурма, та найгарніших природніх ландшафтів прибережної зони

річки Південний Буг. Отже, це гарний варіант об'єднати фізичні навантаження та можливість дізнатись про історію рідного краю.

Часто, виконуючи певну вправу, студент не розуміє користь даних дій і просто повторює за викладачем. Тому для кращого розуміння та додаткової мотивації потрібно відводити декілька годин із програми занять для викладення теоретичного матеріалу, що буде стосуватися фізіологічних процесів у тілі людини при фізичних навантаженнях. Також варто включити правила та поради здорового способу життя, які студент міг би використовувати і за межами закладу.

Проте, варто відмітити, що теоретичний матеріал має доноситись цікаво та зрозуміло, не нав'язливо, аби студент хотів сам робити вправи та виконувати завдання. Так, наприклад, можна використовувати готові відео ролики із мережі Інтернет, а можливо користуватись певними програмами, за допомогою яких викладач або студент може підготувати інформацію до заняття. Безкоштовними та корисними програмами для створення мультимедійних презентацій є PowerPoint, Ourboox, Windows Movie Maker або Google форми.

Іще однією ідеєю як зацікавити студентів на заняттях з фізичної культури є запрошення майстрів та тренерів із певних видів спорту. Таким чином авторитет даної людини може вплинути на свідомість особистості, і можливо хтось теж захоче стати майстром в певній справі.

Настрій та емоції на заняттях відіграють важливу роль, тому викладачу необхідно створити дружелюбну обстановку. Для цього можна запропонувати, наприклад, супроводжувати фізичні вправи сучасною та ритмічною музикою. Або, якщо сказати загально, використовувати інтерактивне навчання. Метою інтерактивного навчання є створення комфортних умов, при яких студент відчуває свою успішність, свою інтелектуальну досконалість, що робить продуктивним сам освітній процес.

Гарним варіантом урізноманітнити звичайні вправи є впровадження нових, наприклад, які б розвивали нові групи м'язів, або піднімали настрій, або розвивали особистість. Так можна впровадити 5 хвилин гімнастики для очей, адже це дуже корисно, але дуже мало хто це робить. Також можна застосовувати вправи пантомім, що добре розвиває уяву. Елементи та методики самомасажу були б цікавими та пізнавальними, адже їх можливо виконувати і вдома. Практикування заходів самооборони або єдиноборств були б цікавими не лише хлопцям, а й дівчатам в наш час.

Формування фізичної освіченості, оволодіння актуальними цінностями та потребою бути здоровим, фізично активним і, тим самим, мати сформовану компетентність цілеспрямованого знаходження та застосовування різноманітних засобів фізичної культури та їх аналізу у своєму житті стосується не тільки студентів, а і викладачів фізичного виховання. Таким чином, керівництвом кафедр фізичного виховання повинна проводитись робота з постійного вдосконалення освіченості викладачів – підвищення кваліфікації, майстер-класи, семінари, науково-методичні конференції, відкриті заняття, тощо. В свою чергу це буде спрямовано на виховання здорових студентів, які в

майбутньому матимуть високий рівень фізичної підготовки та знання, вміння й навички для самостійних занять фізичними вправами.

Висновки. Позитивною стороною сучасних технологій фізичної освіти є те, що вони орієнтовані, перш за все, на інтереси студентів, що підвищує їх рівень мотивації до спорту і зацікавленість до занять фізкультурою. Для використання новітніх технологій, педагог повинен усвідомлювати їх значущість, що в свою чергу потребує від нього додаткової підготовки в цих галузях.

У висновку варто додати, що навчання студентів за інноваційними технологіями є вкрай важливим завданням. Причиною цього виступає високі вимоги роботодавця до молодих спеціалістів, зокрема, творчість, мобільність, моральна зрілість, конкурентоспроможність, фізична підготовка, готовність активно діяти в умовах сучасних реалій, що можливо сформувати ще під час навчання.

Список використаних джерел:

1. Москаленко Н.В. Інноваційні підходи до теоретичної підготовки у фізичному вихованні : [навч. посіб] / Н.В. Москаленко, Т.Г. Кожедуб. – Дніпропетровськ, 2015. – 108 с.
2. Сороколіт Н. Впровадження варіативних модулів навчальної програми з фізичної культури в учнів восьмих класів / Сороколіт Наталія // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2017. – № 3. – С. 184–188.
3. Приходько В.В., Салов В.О., Чернігівська С.А., Вілянський В. М. /Реформа фізичного виховання бакалаврів у вітчизняній вищій школі (компетентнісний підхід) МОНУ, Державний ВНЗ "Національний гірничий університет". – Дніпропетровськ : НГУ, 2016. – 322 с.
4. Навчальний посібник: «Інноваційні технології фізичного виховання студентів» / за заг. ред. Вихляєва Ю. М.; – КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2018 – 543 с.
5. Сороколіт Н. С. Удосконалення фізичного виховання учнів 5-9 класів із застосуванням варіативних модулів навчальної програми : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання та спорту : [спец.] 24.00.02 "Фіз. культура, фіз. виховання різних груп населення" / Сороколіт Наталія Стефанівна ; Львів. держ. ун-т фіз. культури. – Л., 2015. – 20 с.
6. Фізична культура в школі: навчальна програма для 5–9 класів загальноосвіт. навч. закладів. – Київ : Літера ЛТД, 2018. – 368 с.

УДК 37.0:37.013(477)

ПЕДАГОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЯК СКЛАДНИК ЗАГАЛЬНОЇ ОСВІТИ В УНІВЕРСИТЕТІ

Петренко Н. В., канд. пед. наук., доцент
e-mail: petrenkonv@i.ua

Миколаївський національний аграрний університет

Ключовими поняттями нашого дослідження є поняття: «компетентність», «компетенція», «професійна компетентність», «педагогічна компетентність», «викладач фізичного виховання», «педагогічна компетентність викладача